

Αγία Παρασκευή, 01 Μαρτίου 2019
Αριθμ. Πρωτ.: 258

Προς
Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης & Επικοινωνίας
Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Θέμα: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. 5768/18-02-2019 Ερώτηση της βουλευτού κυρίας Α. Μ. Ασημακοπούλου με θέμα : Σχετικά με την Ομάδα Επαλήθευσης Ειδήσεων της ΕΡΤ Α.Ε.».

Σε απάντηση του υπ' αριθμ. πρωτ. 46/19-02-2019 εγγράφου σας με το οποίο μας διαβιβάσατε την υπ' αριθμ. 5768/18-02-2019 Ερώτηση της βουλευτού κυρίας Α. Μ. Ασημακοπούλου, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

Η ΕΡΤ στις 11/2/2019 προχώρησε στην δημιουργία μιας πιλοτικής ομάδας έργου ελέγχου της πληροφορίας και πιστοποίησης της πηγής από την οποία προέρχεται. Στην ομάδα συμμετέχουν τέσσερις δημοσιογράφοι (Δημήτρης Αλεξόπουλος, Ειρήνη Γιανναρά, Ιωάννα Νιαώτη, Κωνσταντίνα Βαλαούρα) με πολυετή εμπειρία και γνώση στην ενημέρωση και ειδικότερα στις ειδήσεις και το περιεχόμενο που διακινείται ψηφιακά.

Σκοπός της ομάδας είναι να περιγράψει τους όρους που θα διασφαλίζουν την αξιοπιστία του τομέα της ενημέρωσης της ΕΡΤ και να προστατεύσει την εταιρεία από τυχόν φαινόμενα κακής πληροφόρησης και παραποίησης ειδήσεων.

Ανάλογες δομές έχουν οργανώσει τις τελευταίες δύο δεκαετίες μεγάλοι ενημερωτικοί οργανισμοί παγκοσμίως, έτσι ώστε να ελέγχουν το περιεχόμενο που διακινείται και να εξασφαλίζουν την αξιοπιστία των μέσων τους.

Τα report που θα παράξει θα είναι για εσωτερική χρήση και θα λειτουργούν ως κείμενα ανάλυσης δεδομένων όπως αυτά θα συλλέγονται και θα αναλύονται από τα μέλη της ομάδας που αυτή την στιγμή εκπαιδεύονται πάνω σε τεχνολογικά εργαλεία. Το πρώτο σετ εργαλείων είναι οι ειδικές ψηφιακές πλατφόρμες Truly Media και TruthNest, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα σε δημοσιογράφους και ερευνητές να ελέγχουν, να διασταυρώνουν και να πιστοποιούν το περιεχόμενο που αναρτάται στα κοινωνικά δίκτυα. Οι πλατφόρμες έχουν δημιουργηθεί από ελληνική εταιρεία, σε συνεργασία με ενημερωτικούς οργανισμούς της Ευρώπης, ενώ το 2017 αξιοποιήθηκαν από την Deutsche Welle για την πιστοποίηση του περιεχομένου που θα διακινείτο προεκλογικά στην Γερμανία και τον εντοπισμό της παραπληροφόρησης, των δικτύων προπαγάνδας και του ρατσιστικού λόγου.

Επίσης, η ομάδα της ΕΡΤ προχωρά σε συνεργασία και αξιοποίηση της πλατφόρμας Media Watch, μιας επίσης ελληνικής εφαρμογής, η οποία μπορεί να εντοπίζει φαινόμενα λογοκλοπής και αναπαραγωγής περιεχομένου, ενώ δίνει τη δυνατότητα για ποιοτικές έρευνες περιεχομένου.

Επιπροσθέτως, στο πλαίσιο της καθημερινής λειτουργίας της ομάδας της EPT, θα χρησιμοποιηθούν ελεύθερα ψηφιακά εργαλεία που χρησιμοποιούν διεθνώς ομάδες fact checking, όπως το google reverse photo, το tin eye, goooglemaps, google earth, Wikimapia, Wolfram Alpha.

Τέλος, εξερευνά την εφαρμογή invid της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά την πιστοποίηση video προερχόμενων από τα κοινωνικά δίκτυα.

Όσον αφορά τη δεοντολογία, θα ακολουθηθούν οι όροι και οι προϋποθέσεις που θέτει ο Κώδικας Δεοντολογίας της ΕΣΗΕΑ και ο κώδικας δεοντολογίας της ΕΝΕΔ (Ένωση ιδιοκτητών Διαδικτύου), ενώ ήδη μελετώνται οι πρακτικές πιστοποίησης και επαλήθευσης που έχουν χρησιμοποιήσει το ινστιτούτο του Reuters, το American Press Institute και τα reports του Nieman Foundation του Harvard και του Poynter.

Επίσης μελετάται το verification handbook του European Journalism Centre, που αφορά καταγεγραμμένες βέλτιστες πρακτικές πιστοποίησης και επαλήθευσης, εξειδικευμένων στο αντικείμενο fact checkers και έχει επιμεληθεί ο Craig Silverman, ένας πρωτοπόρος δημοσιογράφος, ιδρυτής και συντάκτης του Regret the Error, ενός ιστολογίου του Ινστιτούτου Poynter που ασχολείται με τα σφάλματα των Μ.Μ.Ε, την ακρίβεια και την επαλήθευση.

Το έργο μιας ομάδας επαλήθευσης και πιστοποίησης στηρίζεται στην παραδοσιακή και θεμελιώδη αρχή της δημοσιογραφίας για διασταύρωση της πληροφορίας μέσω πολλών πηγών. Ωστόσο με την ραγδαία ανάπτυξη της online δημοσιογραφίας και την ελεύθερη διακίνηση της πληροφορίας ψηφιακά, αλλάζει και προσαρμόζει το έργο της στις απαιτήσεις της νέας εποχής.

Σε μια περίοδο που διεθνείς οργανισμοί και κρατικές οντότητες κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου για τα φαινόμενα της παραπληροφόρησης και χειραγώγησης των πολιτών, η EPT θεωρεί υποχρέωσή της να προστατέψει το προσωπικό της από την μετάδοση πληροφοριών που δεν έχουν ελεγχθεί. Η σωστή ενημέρωση αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της δημοκρατίας και η EPT αυτό ακριβώς προσπαθεί να υπηρετήσει μέσω της δημιουργίας αυτής της ομάδας.

Η ομάδα βρίσκεται στο στάδιο της συγκρότησης και ήδη μελετά όλες τις πιθανές συνεργασίες με τα Πανεπιστήμια που έχουν τμήματα επικοινωνίας (Πάντειος, ΕΚΠΑ, Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος). Αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Επικοινωνίας (ECI) μέρος του οποίου είναι το Αυστριακό πανεπιστήμιο DUK. Το ECI πέρα από τα Μεταπτυχιακά του προγράμματα (όπως Ποιοτική Δημοσιογραφία και Νέες Τεχνολογίες) αποτελεί συνομιλητή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και θεραπεύει θέματα New Analysis / Disinformation, τόσο στην Βιέννη όσο και στην Αθήνα και μάλιστα με τη συνεργασία του Ερευνητικού Κέντρου Αθηνά και του Ιδρύματος Α.Β. Μπότση. Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Επικοινωνίας, με την πολυετή έρευνά του πάνω στα θέματα των νέων τεχνολογιών, της ποιοτικής δημοσιογραφίας στο νέο ψηφιακό περιβάλλον, της παραπληροφόρησης και των παραποιημένων ειδήσεων, αποτελεί ήδη ένα πολύτιμο αρωγό γνώσης και τεχνογνώσιας.

Παράλληλα με το ερευνητικό του πρόγραμμα ΤΟΡΟΣ και τη συνεργασία του με την Fight Hoax, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη χρήσιμων εφαρμογών και εργαλείων για τον εντοπισμό της παραπληροφόρησης στο διαδίκτυο.

Η ομάδα έργου της ΕΡΤ τους επόμενους μήνες θα εκπαιδευτεί πάνω στα νέα τεχνολογικά εργαλεία και εφαρμογές που της διατίθενται και ευελπιστεί πολύ σύντομα να είναι σε θέση να παράγει τα πρώτα reports που θα δοθούν στην διοίκηση για να κριθεί το έργο της.

Μελλοντικά και μέσα από κατάλληλες πανεπιστημιακές και ερευνητικές συνεργασίες ευελπιστεί να δημιουργήσει ένα εσωτερικό κώδικα με βέλτιστες πρακτικές επαλήθευσης της πληροφορίας για να διανεμηθεί στους υπαλλήλους της ΕΡΤ.

Το εγχειρίδιο θα συνταχθεί μαζί με την πανεπιστημιακή και ερευνητική κοινότητα και θα μπορούσε να υποβληθεί στην EBU και τις αρμόδιες υπηρεσίες και ινστιτούτα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε επιπλέον διευκρίνιση ή πληροφορία.

Γιάννης Ζ. Δρόσος
Διευθύνων Σύμβουλος